

PRAVILNIK O MOBILNOSTI STUDENATA

I OPŠTE ODREDBE

Član 1.

Pravilnikom o mobilnosti studenata (u daljnjem tekstu: Pravilnik) uređuju se osnovna načela mobilnosti studenata na Univerzitetu Crne Gore (u daljnjem tekstu: Univerzitet), vrsta i trajanje mobilnosti, postupak prijave, osnovne isprave, prava i obaveze studenata, uloga prodekana za nastavu odnosno međunarodnu saradnju, kao i druga pitanja vezana za sprovođenje programa mobilnosti.

Stručna i administrativna podrška mobilnosti

Član 2.

Programe mobilnosti na nivou Univerzitetu sprovodi i administrira Kancelarija za međunarodnu saradnju Univerziteta zajedno sa prodekanima za nastavu, odnosno međunarodnu saradnju na organizacionim jedinicama Univerziteta (u daljem tekstu: jedinice).

Definicije pojmova

Član 3.

- Matična institucija je institucija visokog obrazovanja na kojoj je student upisan.
- Institucija domaćin je institucija visokog obrazovanja na kojoj se ostvaruje mobilnost.
- Partnerska institucija je institucija visokog obrazovanja s kojom Univerzitet ili neka od njegovih jedinica ima potpisan sporazum o međunarodnoj suradnji, kao i ugovornu obavezu po osnovu sprovođenja zajedničkih projekata koji se bave pitanjima mobilnosti.
- Odlazeći student (*Outgoing Student*) je student Univerziteta koji provodi dio vremena na instituciji domaćinu, a nakon završetka tog perioda nastavlja studije na Univerzitetu.
- Gostujućí student (*Incoming Student*) je student u programu mobilnosti koji se sprovodi na Univerzitetu kao instituciji domaćinu.
- Institucionalni sporazumi su ugovori, projekti i programi o međunarodnoj saradnji koje sklapa ili u kojima učestvuje Univerzitet ili neka jedinica s jedne strane, i partnerska institucija s druge strane.
- Ugovor o učenju (*Learning Agreement*) je ugovor kojim se za pojedinog studenta ugovara program studiranja. Ugovor o učenju se može sklapati na osnovu institucionalnog sporazuma ili nezavisno od njega. Za svaki period mobilnosti studenta, u kojem učestvuje u obrazovnom procesu na instituciji domaćinu, poželjno je na Univerzitetu pripremiti sporazum o učenju.
- Prepis ocjena (*Transcript of Records*) je isprava kojom institucija visokog obrazovanja pruža detaljne podatke o ostvarenom programu i postignutim rezultatima studenta (iskazanom putem

ECTS kredita ili drugog načina bodovanja za svaki predmet, kao i ocjenom u odgovarajućem sistemu ocjenjivanja na instituciji domaćinu). Prepis ocjena mora biti izdat kao službeni dokument i na engleskom jeziku.

-Ishodi učenja su izjave/iskazi kojima se izražava što student treba da zna, razumije i/ili je u stanju da pokaže na kraju određenog razdoblja učenja.

-Informacioni paket je set informacija koji zainteresovanim studentima pruža podatke o Univerzitetu, odnosno univerzitetskim jedinicama, studijskim programima i uslovima realizacije, o uslovima života (smještaj, ishrana, osiguranje i medicinska zaštita), pratećim aktivnostima.

Član 4.

Student Univerziteta može ostvariti jedan dio studijskog programa u drugoj instituciji visokog obrazovanja. Isto važi i za studente druge institucije visokog obrazovanja koji mogu ostvariti dio svog studijskog programa na Univerzitetu. Period u kojem se ostvaruje mobilnost može biti jedan semestar ili jedna studijska godina, zavisno od uslova propisanih projektom ili programom po osnovu kojeg se ostvaruje mobilnost.

Student može u toku istog ciklusa studija više puta učestvovati u različitim programima mobilnosti (u skladu sa propozicijama odgovarajućih programa), s tim da ukupno trajanje mobilnosti ne može biti duže od polovine trajanja studijskog programa koji je upisao.

Mobilnost studenata se može ostvariti i van institucionalnog sporazuma, primjenjujući shodno odredbe ovog Pravilnika koje se odnose na mobilnost po osnovu postojanja institucionalnog sporazuma/projektnog ugovora.

Studentu Univerziteta se odobrava mobilnost ako postoji komplementarnost između studijskih programa institucije domaćina i Univerziteta, odnosno njegove organizacione jedinice. Pored prethodnog principa, osnov za odobravanje mobilnosti gostujućem studentu je da Univerzitet, odnosno njegova organizaciona jedinica raspolaže dovoljnim kapacitetom za prijem studenta.

Komplementarnost, u smislu prethodnog stava, predstavlja situaciju u kojoj bi kompetencije stečene napredovanjem u toku programa mobilnosti, na instituciji domaćinu, bile uporedive sa onima koje bi se trebale steći na matičnoj instituciji.

Po završetku dijela studijskog programa na instituciji domaćinu, student nastavlja studije na matičnoj instituciji i prenosi kredite za uspješno položene ispite.

Priznavanje stečenih kredita ostvaruje se kroz analizu stečenih znanja, vještina i kompetencija (ishoda učenja) koji su definisani studijskim programom.

Član 5.

Institucionalnim sporazumom iz člana 3. ovog Pravilnika se regulišu i međusobna prava i obaveze institucija visokog obrazovanja u pogledu obezbjeđivanja uslova za studiranje i boravak gostujućeg studenta kao što su: troškovi i način smještaja i ishrane, zdravstvenog osiguranja i drugih troškova koje student može imati tokom svog boravka.

Dokumenti studentske mobilnosti

Član 6.

Osnovni dokumenti kojima se definiše program mobilnosti i, na osnovu kojih se priznaje ostvareni program i rezultati, su:

- Ugovor o učenju
- Prepis ocjena

Ugovor o učenju

Član 7.

Nakon što je student odabran za program mobilnosti, sklapa se ugovor o učenju između studenta, matične institucije i institucije domaćina, ako institucionalnim sporazumom nije drugačije propisano.

U ugovoru o učenju navode se nazivi predmeta za koje se student prijavio s pripadajućim brojem ECTS kredita koje izabrani predmeti nose na instituciji domaćinu, istraživanje ili izrada specijalističkog, magistarskog ili doktorskog rada uz pripadajući broj ECTS kredita u izvornom broju na instituciji domaćinu.

Kada je student u programu mobilnosti na instituciji koja ne koristi ECTS kredite, u ugovor o učenju upisuju se izvorni krediti. Nakon priloženog prepisa ocjena ostvarenih u periodu mobilnosti, na matičnoj instituciji se pokreće postupak priznavanja stečenih kredita i odgovarajućih ocjena, postupkom konverzije (izjednačavanja) po osnovu naziva predmeta, ocjene i pripadajućih kredita. U postupku konverzije ocjena dobijenih u sistemu koji nije isti kao sistem ocjenjivanja na Univerzitetu (brojčano ocjenjivanje, više od 5 ocjena u sistemu) koriste se konverzioni pomagala (tablice) razvijene na Univerzitetu.

U slučaju da se mobilnost ostvaruje putem studijskih programa u zajedničkoj realizaciji dvije institucije visokog obrazovanja (*joint degrees programmes*) ili drugih sličnih programa, u kojima je institucionalno i nacionalno definisan način međusobnog priznavanja ostvarenog programa između institucije domaćina i matične institucije, ne sklapa se ugovor o učenju, osim ako se sklapanje ugovora o učenju ne traži samim programom.

Prepis ocjena

Član 8.

Nakon ostvarene mobilnosti institucija domaćin dužna je studentu izdati prepis ocjena na engleskom jeziku.

II MOBILNOST STUDENATA UNIVERZITETA CRNE GORE

Prijava i uslovi za učestvovanje u mobilnosti

Član 9.

Uslovi i rokovi za učestvovanje u mobilnosti propisuju se institucionalnim sporazumom. Na internet stranici Univerziteta i Kancelarije za međunarodnu saradnju Univerziteta objavljuju se uslovi i rokovi za konkurisanje, po različitim programima mobilnosti.

Pravo konkurisanja imaju svi studenti sa statusom redovnog studenta na Univerzitetu, na sva tri ciklusa studija, sa najmanje, prethodno, osvojenih 30% ukupnog broja ECTS kredita na studijskom programu, regulisanim stalnim prebivalištem u Crnoj Gori, bez obzira na državljanstvo. Isto važi i za osobe sa statusom izbjeglica.

Sklapanje i mijenjanje ugovora o učenju

Član 10.

U postupku ostvarivanja mobilnosti, prvi korak je sklapanje ugovora o učenju.

Pri sklapanju ugovora o učenju za odlazeće studente, prodekan za nastavu odnosno međunarodnu saradnju pomaže studentu u upoređivanju i procjeni usklađenosti studijskih programa matične institucije i institucije domaćina. U ovom postupku lice koje je na Univerzitetu, odnosno jedinicama zaduženo za pomoć studentu u pripremi za mobilnost može konsultovati dekana i druge predmetne nastavnike.

Ugovor o učenju potpisuju student, prodekan za nastavu, odnosno međunarodnu saradnju na jedinici, te prorektor za međunarodnu saradnju.

Ugovor o učenju može se mijenjati samo uz suglasnost svih potpisnika, a sve promjene moraju biti u pisanom obliku, registrovane odmah nakon dolaska studenta u instituciju domaćina.

Postupak priznavanja mobilnosti

Član 11.

Potpisivanjem ugovora o učenju, matična institucija odobrava studentu odlazak na mobilnost i odabrani studijski program, a institucija domaćin ga prihvata i odobrava studijski program. Matična institucija se, takođe, obavezuje da će studentu priznati sve predmete, ocjene i kredite

navedene u ugovoru o učenju i verifikovati postignute rezultate, na način kako se to radi u slučaju studenata koji nijesu koristili program mobilnosti.

U postupku priznavanja stečenih kredita i odgovarajućih ocjena, lice koje je, u ime organizacione jedinice potpisalo ugovor o učenju, priprema predlog (ako je potrebno i predlog konverzije kredita i ocjena) Vijeću organizacione jedinice. Verifikacija ostvarenih rezultata studenta u periodu mobilnosti vrši se na Vijeću organizacione jedinice, na isti način kao i verifikacija rezultata ostvarenih na matičnoj instituciji.

Ako se mobilnost ostvarila bez prethodno sklopljenog ugovora o učenju, dekan organizacione jedinice formira komisiju (čiji je jedan član obavezno lice koje na jedinici potpisuje ugovore o učenju), koja, na osnovu obrazložene molbe studenta, nakon upoređivanja i procjene usklađenosti programa ostvarenog na instituciji domaćinu i onog matične institucije, donosi odluku o priznavanju rezultata iz perioda mobilnosti (položenih predmeta, ECTS kredita, ocjena) u skladu s odredbama ovog Pravilnika.

Odluka kojom se odbija priznavanje razdoblja mobilnosti mora biti obrazložena.

U slučaju da je student ostvario rezultate iz predmeta, stručne prakse ili vještina, koje se ne priznaju na matičnoj instituciji, jer po svojoj prirodi nijesu sastavni dio studijskih programa matične institucije, jedinica može ostvarene rezultate unijeti u dodatku diplome (Diploma supplement).

Upoređivanje i procjena usklađenosti studijskih programa

Član 12.

Upoređivanje i procjena usklađenosti programa dvije institucije vrši se polazeći od načela maksimalne fleksibilnosti, koristeći kao princip pravila navedena u članovima 7 i 11 ovog Pravilnika. Izuzetno, mogu se koristiti i sljedeća pravila:

Predmeti kod kojih preklapanje u programu (uzimajući u obzir ishode učenja) iznosi oko 70% priznaju se studentu ukoliko je iz njih položio ispit. Priznaje se predmet, broj stečenih ECTS kredita i ocjena. U slučaju da je predmet odslušan, a nije položen, ispit na instituciji domaćinu, matična institucija može studentu po povratku dozvoliti da pristupi polaganju ispita bez ponovnog slušanja dotičnog predmeta.

Ako su preklapanja u programu predmeta manja od 70%, studentu se stečeni ECTS krediti i ocjena mogu priznati kao izborni predmet.

Izborni predmet, koji se prizna na ovaj način, ne mora odgovarati ponudi izbornih predmeta na matičnoj instituciji.

Pri priznavanju ECTS kredita nije obavezno da budu stečeni samo polaganjem ispita. ECTS krediti stečeni polaganjem, mogu biti zamijenjeni onima koji bi se po nastavnom programu matične institucije ostvaruju kroz druge oblike nastave (seminare, naučni rad) i obrnuto.

Sve ocjene ostvarene na instituciji domaćinu koje je moguće pretvoriti u nacionalni sistem ocjenjivanja u skladu sa članovima 7 i 11 ovog pravilnika ulaze u prosjek ocjena studija na matičnoj instituciji. Ocjene koje nije moguće konverzijom pretvoriti u nacionalni sistem ocjena (npr. prolaz – pad) upisuju se Dodatku diplome u izvornom obliku i ne ulaze u prosjek ocjena studija na matičnoj instituciji.

Prava studenta Univerziteta kod mobilnosti po osnovu institucionalnog sporazuma

Član 13.

Student Univerziteta, tokom perioda mobilnosti, zadržava status koji je na Univerzitetu imao prije svog odlaska.

Student Univerziteta nije za vrijeme trajanja mobilnosti oslobođen plaćanja školarine na matičnoj instituciji, ali jeste na instituciji domaćinu, ukoliko institucionalnim sporazumom nije drugačije određeno.

Dužnosti studenta Univerziteta kod mobilnosti po osnovu institucionalnog sporazuma

Član 14.

U okviru odabranog programa, student na instituciji domaćinu u jednom semestru mora upisati najmanje 20 ECTS bodova.

Izuzetak iz st. 1. ovog člana je boravak predviđen za izradu specijalističkog, magistarskog ili doktorskog rada.

U slučaju da student, na instituciji domaćinu, ne ostvari broj ECTS kredita naznačenih u ugovoru o učenju, razliku ECTS kredita ostvaruje nakon povratka, na matičnoj instituciji.

Odlazećem studentu se prije, tokom ili nakon studijske godine u kojoj je u mobilnosti može dopustiti upis do 35 ECTS bodova po semestru.

Nakon završetka mobilnosti, a najkasnije do završetka sljedećeg semestra, student je obavezan dostaviti prepis ocjena sa institucije domaćina licu koje je na jedinici potpisalo ugovor o učenju.

III MOBILNOST GOSTUJUĆIH STUDENATA

Gostujući student u okviru institucionalnog sporazuma o mobilnosti

Član 15.

Na zahtjev studenta, a u skladu sa institucionalnim sporazumom, Univerzitet, kao institucija domaćin, sklopiće sa studentom i matičnom institucijom ugovor o učenju. Ugovor o učenju potpisuju gostujući student, nadležno lice ispred matične institucije, prorektor Univerziteta za međunarodnu saradnju, kao i prodekan za nastavu odnosno međunarodnu saradnju na odgovarajućoj jedinici. Ugovor o učenju može se mijenjati samo uz suglasnost svih potpisnika, a sve promjene moraju biti u pisanom obliku.

Gostujući student se upisuje u registar organizacione jedinice za gostujuće studente, u kome se, u pisanom obliku arhiviraju sva dokumenta od značaja za period mobilnosti studenta.

Ako student u periodu mobilnosti sluša predmete na više jedinica, svaka jedinica arhivira podatke iz sopstvenog djelokruga rada, pri čemu je jedna od tih jedinica (ona na kojoj ima najviše prijavljenih ECTS kredita) dužna da studentu izda jedinstveni prepis ocjena na osnovu uspjeha na svim organizacionim jedinicama. Prepis ocjena potpisuju nadležne osobe na svim organizacionim jedinicama, na kojima je student slušao i polagao predmete u toku perioda mobilnosti.

Gostujući student ima prava i obaveze studenta Univerziteta, ukoliko institucionalnim sporazumom nije drugačije određeno.

Gostujući student je, za vrijeme trajanja mobilnosti oslobođen plaćanja školarine na Univerzitetu, ukoliko institucionalnim sporazumom nije drugačije određeno.

Gostujući student izvan institucionalnog sporazuma o studentskoj mobilnosti

Član 16.

Student koji želi upisati dio/djelove studijskog programa na Univerzitetu, izvan institucionalnog sporazuma o mobilnosti, podnosi zahtjev Univerzitetu, odnosno jedinici koja izvodi dati program. Odluku o prihvatanju studenta i troškovima studiranja donosi jedinica.

Informacioni paket

Član 17.

U cilju pružanja informacija zainteresovanim gostujućim studentima o mogućnostima i uslovima studiranja na Univerzitetu, odnosno organizacionim jedinicama, jedinice su dužne da

na svojim internet stranicama objave informacijski paket o studiranju za sljedeću akademsku godinu na engleskom jeziku do maja tekuće kalendarske godine.